

กวี ปัจจัย

๑. กวี ปัจจัย เป็น กัตตุรูป กัตตุสาธนะ แปลว่า ผู้.....
๒. กวี ปัจจัย ลงหลังธาตุที่มีบทหน้า (บทหน้าเป็นนามศัพท์ บ้าง อุปสัคบ้าง นิบาตบ้าง)
๓. ลงหลังธาตุพยางค์เดียว ลบ กวี ฎ
๔. ลงหลังธาตุ ๒ พยางค์ ให้ลบที่สุดธาตุ แล้วลบ กวี กมมก
๕. ลงหลัง วิฑู ธาตุ ไม่ลบพยัญชนะที่สุดธาตุ แต่ให้ลง อุ อาคม โลกวิฑู
๖. ศัพท์ที่ลง กวี ปัจจัยเป็นคุณนาม เป็นได้ ๓ ลिंगค์

ตัวอย่างรูปวิเคราะห์พร้อมทั้งคำแปล

สยั ภวตีติ สยมฺภู (ภควา)

แปล. โย ภควา อ.พระผู้มีพระภาค ไต ภวติ ย่อมเป็น สยั เอง อิติ เพราะเหตุนั้น โส ภควา อ.
พระผู้มีพระภาค นั้น สยมฺภู ชื่อว่า ผู้เป็นเอง

อุเรน คจฺจตีติ อฺรโค (สตุโต)

แปล. โย สตุโต อ.สัตว์ ไต คจฺจติ ย่อมไป อุเรน ด้วยยก อิติ เพราะเหตุนั้น โส สตุโต อ.สัตว์ นั้น
อฺรโค ชื่อว่า ผู้ไปด้วยยก

รมฺโญ กุลํ อฺปคจฺจตีติ ราชกฺลุปโค (ภิกฺขุ)

แปล. โย ภิกฺขุ อ.ภิกษุ ไต อฺปคจฺจติ ย่อมเข้าไป กุลํ สุตระกุล รมฺโญ ของพระราชา อิติ
เพราะเหตุนั้น โส ภิกฺขุ อ.ภิกษุ นั้น ราชกฺลุปโค ชื่อว่า ผู้เข้าไปสู่ตระกูลของพระราชา

ภตฺตี กโรตีติ ภตฺติโก (ปฺริโส)

แปล. โย ปฺริโส อ.บุรุษ ไต กโรติ ย่อมกระทำ ภตฺตี ซึ่ง-การรับจ้าง อิติ เพราะเหตุนั้น โส ปฺริโส
อ.บุรุษ นั้น ภตฺติโก ชื่อว่า ผู้กระทำซึ่งการรับจ้าง

อนฺตํ กโรตีติ อนฺตโก (มจฺจุ)

แปล. โย มจฺจุ อ.มัจจุ ไต กโรติ ย่อมกระทำ อนฺตํ ซึ่งที่สุด อิติ เพราะเหตุนั้น โส มจฺจุ อ.มัจจุ นั้น
อนฺตโก ชื่อว่า ผู้กระทำซึ่งที่สุด

ทวิภขตตุ์ ชายตีตี ทวิโซ (สตโต)

แปล. โย สตโต อ.สัตรี ไต ชายตี ย่อมเกิด ทวิภขตตุ์ สิ้นสองครั้ง อิติ เพราะเหตุนั้น โส สตโต อ. สัตรี นั้น ทวิโซ ชื่อว่า ผู้เกิดสองครั้ง

วิปากโต ชายตีตี วิปากข์ (รูป)

แปล. ยัม รูป อ.รูป ไต ชายตี ย่อมเกิด วิปากโต จากวิปาก อิติ เพราะเหตุนั้น ตัม รูป อ.รูป นั้น วิปากข์ ชื่อว่า อันเกิดจากวิปาก

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. กุวิ ปัจจัยเป็นอะไรรูป อะไรสาธนะ
๒. ราชกุลปโค (ภิกขุ) ลงปัจจัยอะไร เป็นอะไรรูป อะไรสาธนะ
๓. สยมภู (ภควา) จงวิเคราะห์มาตุ
๔. จงแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ อนนต์ กโรตีติ อนนต์โก (มจจุ)
๕. ชลโซ (สตโต) จงวิเคราะห์ พร้อมทั้งแปล